

Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe.

Evangelij sedemnajste pobinkošne nedelje

Mt 22, 34-46.

Ko so farizeji zvedeli, da je Jezus saduceje prisilil k molku, so se sešli, in nekdo izmed njih, ki je bil učitelj postave, ga je hotel skušati in ga je vprašal:

“Učenik, katera je največja zapoved v postavi?”

Jezus mu je odgovoril:

“Ljubi Gospoda, svojega Boga, z vsem srcem in vso dušo in vsem mišljenjem. To je največja in prva zapoved. Druga pa je njej enaka: Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe. Na teh dveh zapovedih stoji vsa postava in vsi preroki.”

Ko so pa bili farizeji zbrani, jih je Jezus vprašal: “Kaj se vam zdi o Kristusu, čigav sin je?”

Odgovore mu: “Davidov”.

Reče jim:

“Kako ga torej David v duhu imenuje Gospoda, ko pravi:

Gospod je rekel mojemu Gospodu:

Sedi na mojo desnico,

dokler ne položim tvojih sovražnikov
za podnožje tvojih nog.

Če ga torej David imenuje Gospoda, kako je njegov sin?”

In nobeden mu ni mogel ne besede odgovoriti in od tega dne se ga tudi nihče ni več drznil še kaj vprašati.

Marsikdo bere sveto pismo, nabožne knjige, ali posluša pridigo samo zato, da bi Boga izkušal in morda našel česa, čemur bi mogel oporekati.

Da bo Tvoje branje svetega pisma ali nabožnih knjig, ali poslušanje pridige Tvoji veri v korist, pripravi prej svoje sreč!

Vera namreč ni zgolj znanost, marveč predvsem čednost. Znanost, velika ali majhna za vero in najvažnejše, za sprejem ali odklonitev vere. Lahko je veren učen ali preprost, zelo učen pa tudi zelo preprost in celo neveden človek.

Hudobija pa za vero ni vseeno. V hudobno sree vera pri najboljši volji ne more.

Zato je tudi vera zasluženje in nevera greh. Zato tudi ne vera, ne nevera nista v vseh sreeh enaki, marveč večji ali manjši, in je tudi njuno zasluženje večje ali manjše.

Pametnega vzroka, da bi kdo vero izgubil ni in ga ne more biti. Kakor pa ima vsaka stvar na svetu svoj vzrok, ima svoj vzrok tudi vera ali nevera. Vzrok pa je v poštenem in po resnici hrepenem, ali pa v nepoštenem in zvičajnem sreč.

Evangeljska misel: Če iščeš v svetem pismu resnico, jo boš našel, pa tudi pohujšanje boš našel, če je iščeš.

Cerkveni koledar

1. oktober — sedemnajsta pobinkošna, rozenven-ska nedelja — slovenske božje službe na Paternalu, Avalos 250, po navadi: dopoldne ob desetih sveta maša s slovenskim govorom, in slovenskim petjem, popoldne ob štirih pa rožni venec, litanije in blagoslov.

2. oktober — ponedeljek — spomin svetih angelov varuhov.

3. oktober — torek — spomin svete Terezije Deteta Jezusa. Bila je svetu neznana, čudovito skromna, ponižna in preprosta francoska redovnica Karmeličanka. Umrla je leta 1897. Njena rodna sestra še živi. Leta 1925 je bila svetnicam proglašena. O življenju Male cvetke — tako ji navadno pravijo — so izšle stotine knjig, o neprestanih čudežih na njeno priprošnjo pa pripovedujejo posebni časopisi. Menda je ni danes na vsem katoliškem svetu cerkve, ki bi ne imela kipa ali vsaj slike posvečene temu preprostu in neučnemu francoskemu dekletu. V Lisieux na Francoskem ji zidajo baziliko, ki mislijo, da bo ena najlepših cerkva na svetu.

4. oktober — sredo — spomin svetega Frančiška, asiškega ubožca, ki se je prostovoljno odpovedal vsakemu imetju in razdelil med uboge, kar je imel, prerevno živel in leta 1221 revno umrl. Za sedemstoletni spomin njegove smrti so pred dvemi leti napisali v njegov spomin celo neverni učenjaki kipe knjig in tisoče časopisnih člankov.

5. oktober — četrtek — spomin svetega Placida in šestintridesetih tovarišev mučencev, ki so bili v Mesini na Siciliji pomorjeni zaradi stanovitne vere v Krstusa.

6. oktober — petek — spomin svetega Bruna, ustanovitelja najstrožjega reda katoliške Cerkve, očetov Kartuzijanov, ki imajo eno svojih naselbin tudi v Pletterjah poleg št. Jerneja na Dolenjskem. — Hkrati prvi petek meseca oktobra. Prilika za spoved v četrtek zvečer ob pol šestih in v petek jutraj od pol sedmih dalje.

7. oktober — sobota — spomin Marije, Kraljice svetega rožnega venca.

8. oktober — osemnajsta pobinkošna nedelja — slovenske božje službe po navadi.

Cerkvena kronika

Zakrament svetega zakona sta sklenila Stanislava Judita Obersnel in Franc Mahnič. Želimo jima vse dobro.

SVETI ROŽNI VENEC

Po Hofman - Stroju

V rožnem vencu so v prelep venec povite najlepše molitve Cerkve: križ, apostolska vera, očenaš, zdrava Marija in hvalnica čast bodi.

V venec teh molitev so vpletena premišljevanja najimenitnejših dogodkov iz Jezusovega življenja, veselih, žalostnih in častitljivih.

Sveti rožni venec je bil v Cerkvi vedno v veliki časti, vsaj tam od časov svetega Dominika, umrlega 1221.

Papež Urban IV. († 1264) trdi, da dotekajo kristjanom po svetem rožnem vencu vsak dan mnoge dobrote.

Papež Sikst IV. († 1484) pravi, da je ta molitev najprimernejša, da se vsled nje in po njej odvrnejo vse preteče nevarnosti.

Kraljica presvetega rožnega venca

Papež Pij V. († 1572) ugotavlja: “Koder se je ta molitev razširila, se je razgubila tema krivoverstva in je zasvetila luč prave vere”.

Kadarkoli se je sredi preteklega stoletja v Lurdu prikazala Marija nedolžni deklici Bernardki, ki bo 8. decembra letošnjega leta slovesno proglašena za svetnico, in je bila po njej začeta božja pot, slavna po tolikih velikih, očitnih in znanstveno popolnoma ugotovljenih čudežih, ki se ponavljajo

Angeli varuhi na naši poti v nebeški Jeruzalem

vsako leto do današnjih dni, božja pot, katero računajo da je obiskalo zadnjih petinsemdeset let več kakor trideset milijonov vernikov iz vsega katoliškega sveta, kadar koli se je Marija v Lurdu prikazala mali Bernardki, vselej je imela v rokah rožni venec. Zato so od tega časa poglavarji katoliške Cerkve molitev svetega rožnega venca še toliko bolj priporočali.

Veliki in častitljivi papež-starček Pij IX. († 1878) je nekaj mesecev pred svojo smrtjo takole govoril množici, ki jo je bil sprejel v avdijenco: "Molite v vaših družinah vsak večer skupno sveti rožni venec. Oče in mati, sinovi in hčere, molite vsak dan to lepo molitev, tako bogato obdarovano z odpustki. Moji ljubi otroci, sprejmite to kot mojo zadnjo besedo, kot spomin, ki vam ga zapustim!"

Izmed zadnjih papežev, ki so bili tako po svoji pobožnosti, kakor po svojih sposobnostih in zmožnostih močje na svojem mestu, je užival morda najbolj splošen ugled ne samo pred katoliškim svetom, marveč tudi pred nevernimi, papež Leo XIII. Ob njegovi smrti ga je slavilo delavstvo za svojega zagovornika in dobrotnika in nič po krivici ne nosi naslova "socialni papež", učeni svet ga je častil kot znanstvenika in pokrovitelja vede in umetnosti, državniki, vladarji so ga tako cenili, da sta na primer Španija in Nemčija, ki sta bili v sporu zaradi Karolinskih otokov, v njegove prevdarne roke izročili razsodbo in se njegovi razsodbi tudi spoštljivo uklonije. Ta papež ni o ničemer večkrat pisal, ničesa bolj priporočal, kakor — molitev svetega rožnega venca! "Opominjamo prav pristrčno vse kristjane, naj skupno ali doma po družinah molijo sveti rožni venec in naj nikar ne opuste te navade... Vedno bolj in bolj naj ljubijo molitev Marijinega rožnega venca, katero so imeli naši predniki ne samo za gotovo sredstvo proti vsemu hudemu, ampak tudi za gotovo znamenje pravega krščanstva".

Leta 1863 je isti papež zaukazal, naj se lavretanskim litanijam doba prošnja: "Kraljica presvetega rožnega venca — prosi za nas".

Papež Pij XI. je dne 4. septembra 1927 podelil popolen odpustek vsem, ki molijo en del rožnega venca v cerkvi, kjer je izpostavljeno ali v tabernaklju shranjeno sveto Rešnje Telo.

Zakaj Cerkev tako goreče priporoča molitev svetega rožnega venca? Zato, ker je najbolj pripravna, da nas odvrča od greha in boljša naše krščansko življenje!

Da bo naša molitev svetega rožnega venca čim boljša in čim popolnejša, si med njo živo predstavimo dogodke, ki nam jih rožni venec našteva in premišljujemo resnice in skrivnosti, ki iz njih slede. Naj bo Tvoja domišljija, naj bodo Tvoje misli in Tvoje sreče tam, kamor Te vodi govorjenje ustnie:

V veselem delu rožnega venca: ki si ga Devica od Svetega Duha spočela, v obiskovanju Elizabete nosila, rodila, v templju darovala, v templju našla.

V žalostnem delu: ki je za nas krvavi pot potil, bičan bil, s trnjem kronan bil, težki križ nesel, ki je za nas križan bil.

V častitljivem delu: ki je od mrtvih vstal, v nebesa šel, Svetega Duha poslal, tebe Devica v nebesa vzel, tebe Devica v nebesih kronal.

Prva nedelja meseca oktobra je roženvenška nedelja, prva sobota je posvečena spominu Mariji, Kraljice presvetega rožnega venca, cel mesec oktober je svetemu rožnemu vencu posebej posvečen.

Naj li tudi med slovenskimi izseljenci močno zrasel smisel za molitev svetega rožnega venca.

Asiški ubožec Franc, veliki ljubitelj in ljubljenec božje narave.

Bratovščina Živega rožnega venca

Vsak dan pričakujemo postavnega cerkvenega dovoljenja za ustanovitev bratovščine Živega rožnega venca za slovensko kolonijo v Južni Ameriki.

Glavni namen bratovščine Živega rožnega venca je skrb, da bratje in sestre po molitvi svetega rožnega venca čimbolj napredujejo v resničnem krščanskem življenju.

Kakor je menda že splošno znano, se obvezujejo bratje in sestre bratovščine Živega rožnega venca moliti, razdeljeni v skupine po petnajst članov, vsak dan po en očenaš, deset zdravamarij s pristavkom skrivnosti, ki je vsakemu za vsak mesec posebej določena, in en častbodi. Cela skupina zmoli tako vsak dan vseh petnajst skrivnosti svetega rožnega venca. Vendar je ta obljuba samo častna in ne veže pod grehom.

Članarine ne plačujejo bratje in sestre nobene.

O ostalih ciljih in nalogah bratovščine se

Mala Terezija Deteta Jezusa.

bodo posvetovali bratje in sestre, ko bo bratovščina končno veljavno kanonično ustanovljena.

Prijave za bratovščino sprejema in daje za enkrat vsa potrebna pojasnila Slovenska katoliška misija Buenos Aires, Avalos 250. Bodisi ustmeno, bodisi pisмено, bodisi v mesto, bodisi v provinco, bodisi tudi izven Argentine.

Priporočljivo je, da se tisti, ki so že dalj časa člani bratovščine v domači župniji ali kod drugod čim prej prijavijo naši izseljeniški bratovščini, o čemer bodo bratovščine, pri katerih so se prvotno vpisali, nemudoma obveščene.

Cerkev je podelila bratovščini mnogo velikih odpustkov in duhovnih dobrot, katerih točen seznam bodo prejeli ob pristopu vsi bratje in sestre.

UVOD

v oboje pisem apostola Pavla krščanski občini v Solunu

Današnji Solun se je imenoval v starih časih Tesalonika. Odtod dvojno ime za Pavlova pisma: Tesaloničanom ali Soluncem.

V Pavlovih časih je bila Tesalonika eno najvažnejših trgovskih središč v vzhodnem delu rimskega cesarstva.

Prišel pa je Pavel v današnji Solun ali tedanjo Tesaloniko na svojem drugem misijonskem potovanju.

Leta 34 ali 35 po Kristusovem rojstvu, oziroma eno ali dve leti po Jezusovi smrti je nerazumljiva božja milost skoro siloma izpreobrnila bivšega preganjalca Kristusove cerkve Savla, ki je čuval plašče tistih, ki so kamenjali prvega mučenca Štefana, in ki je bil ravno namenjen v Damask, da bi tudi tam poiskal kristjane in jih zvezane pripehljal v Jeruzalem, da bi bili sojeni in obsojeni.

Nekaj dni za tem je bil krščen, na kar je preživel tri leta v popolni samoti, v postih in pokorah in premišljevanju.

Naslednje leto 38 je potoval v Jeruzalem, da se pokloni prvaku apostolov Petru.

Potem je več let pridigal krščansko vero v svojem domačem mestu Tarzu in v judovski Antijohiji. Od 44 do 48 je bil Pavel na prvi veliki misijonski poti na otoku Cipru in v Mali Aziji.

Leta 51 je odšel skupaj s Silom na drugo misijonsko pot. Spotoma se jima je pridružil še Timotej, poznejši škof v Efezu, in predno so prišli v Tesaloniko še evangelist sveti Luka.

Prehodili so vso Malo Azijo in so se želeli po drugi poti vrniti v Antijohijo.

Kar vidi po noči Pavel prikazen: Macedonec v narodni noši je stal pred njim, češ "Pridi v Macedonijo in pomagaj nam!"

Tako je odšla v Macedonijo — danes je Macedonija del kraljevine Jugoslavije — skupina štirih apostolov: Pavel, Sila, Timotej in Luka.

Prvo macedonsko mesto, kjer so se ustavili so bili Filipi.

Bivanje apostolske skupine v Filipih opisuje soapostol in soudeleženec ekspedicije — če smemo tako reči — naravnost dramatično.

(Konec prihodnjič)

Ivan Vajkard Valvasor

Bil je plemič, graščak, in tujega rodu — kar seveda ni bila njegova krivda — vendar se ga slovensko ljudstvo z veseljem in hvaležno spominja.

Rojen leta 1641 v Ljubljani je študiral Valvasor najprej na ljubljanskih jezuitskih šolah, katerih se je vedno hvaležno spominjal, in kjer ga je učil med drugimi znameniti slovenski zgodovinar Schoenleben, Nemec po imenu, pa slovenskega rodu in mišljenja mož, in utemeljitelj slovenskega domovinoznanstva.

Po tedanji navadi plemiških dijakov se je napotil osemnajstletni Valvasor na tuje, da spozna tuje dežele, šege in običaje in tako spopolni svojo izobrazbo. Prepotoval je to pot Nemčijo.

Petindvajsetleten se je napotil znova v tujino. To pot za celih šest let. Prepotoval je Avstrijo, Nemčijo, Italijo, Francijo in celo del Afrike. Povsod ga je zanimala posebno zgodovina, starinoslovje in naravoslovje.

Bogat znanja in izkušenj se je vrnil ena in tridesetleten v domovino, se poročil in začel svoje vneto in zaslužno delo.

Na svojih mnogih potih je videl, da je njegova domovina v svetu neznana dežela. Hkrati pa je ugotovil, kar še danes potrjujemo mi izseljenci, ki smo tudi že veliko dežela videli in preizkusili, da po svojih lepotah in mikavnostih naša domovina presega mnogo hvaljenih in češčenih tujih pokrajin.

Vrnil se je torej Valvasor iz tujine s trdnim sklepom, da bo to svojo ljubljeno domovino predstavil svetu v knjigi, ki bo po svoji veličini, temeljitosti in vsestranski popolnosti presegla vse, kar je bilo kdaj napisanega o kaki deželi, knjigo, v kateri bo natančno popisal in če mogoče narisal mesta, trge, gradove in vasi, samostane in cerkve božja pota in žegnanja, znanost in umetnost, živo in zapisano govorico, šege in navade, vraže in pravljice, sedanost in zgodovino, ljudi in živali in hribe in doline in podzemeljske votline in reke in jezera in rude in vse, kar je kakorkoli važnega in zanimivega.

To je bil velikopotezen in drzen sklep!

Valvasor pa se je dela takoj lotil.

V spremstvu svojega sluga in psa je Valvasor nešteto krat prejezdil našo slovensko domovino, ne samo Kranjske, tudi Štajersko, Primorsko, Koroško, Hrvaško. Pregledal je mesta in vasi, trge, cerkve, gradove, samo-

stane. Razgovarjal se je z vsakovrstnimi ljudmi, prisluhnil njihovi govorici, poslušal njihove petje, opazoval šege in navade, prebiral stare preperele listine. Kar je videl ali slišal važnega, zanimivega, lepega, vse je bazeležil in zapisal, če mogoče narisal. Na svojem gradu Bogenšperku (Wagensberg) pri Litiji je uredil cel muzej starih listin, risb, knjig, zapiskov, starih denarjev, rud in podobnega, iz vseh delov naša domovine.

To je bilo ogromno delo!

Natisniti knjigo, kakor si jo je zamislil Valvasor ni bila tako enostavna stvar, kakor bi si kdo mislil. Slovenija takrat ni imela zavoda, ki bi tako delo zmožel!

Valvasorja vendar niso ustrašile nobene ovire. Na svojem gradu Bogenšperku si je sam osnoval bakroreznico in tiskarno za bakroreze. Najel, in seveda plačeval, je celo vrsto pisarjev in bakrorezov, ki so delali pod njegovim vodstvom.

Valvasorjevim zmožnostim, njegovi pridnosti in brezprimerni požrtvovalnosti se je posrečilo uresničiti načrte, ki bi jih imel površen opazovalec za nemogoče.

Po sedemnajstletnem trudu je bila Valvasorjeva ogromna knjiga končno tiskana. V Nuerenbergu na Nemškem, 3320 strani šteje in 533 velikih slik! Njen nemški naslov se glasi Die Ehre des Herzogtums Krain — Slava vojvodine Kranjske. Pisana je nemško, popisuje pa z veliko učenostjo in veliko ljubeznijo slovensko zemljo in slovensko ljudstvo.

Toda — zdi se, da velja o vseh ki so dali Slovencem res kaj velikega, kar je napisal Prešeren o slovenskem pesniku in leposlovcu:

Sklep je kdor se s petjem vkvarja,
Kranjec moj mu osle kaže;
pevcu vedno sreča laže,
on živi, vmrje brez dnarja!

Da je mogel Valvasor urediti in izdati svoje življenjsko delo — ki mu je res prineslo nekaj slave — je izdal vse svoje premoženje. Končno je moral prodati svoje graščine. Kupil si je skromno hišico v Krškem, kjer je preživel svoja zadnja leta. Svojo družino je pustil skoro v revščini.

Omembe je vredna še Valvasorjeva globoka vernost: da bi bilo njegovo delo z Bogom začetno in blagoslovljeno, je dal v svoji bakroreznici izdelati in natisniti neposredno pred knjigami o Slavi vojvodine Kranjske posebno Pasijonsko knjižico z najimnitnejšimi prizori iz Jezusovega trpljenja.

Umril je v Krškem leta 1693 v dva in petdesetem letu življenja.

ARGENTINSKI FILMI

I. FILM: DOKTORJI

Piše Franc Dalibor

Leta 1918 sem mu priporočil ženo nekega nemškega fotografa iz bližine Mar del Plata, ki je bila vsled ledvičnih in revmatičnih bolečin popolnoma sključena.

Napravila je dolgo pot iz Mar del Plata v Stroeder. Iz vlaka so jo morali nesti. Osem tednov je ostala v negi zdravnika Steinbacha. Predno se je vrnila v družino pa je šla — plesat.

Slava tega zdravnika, ki ni imel in nima argentinskega "patenta" se je kmalu raznesla daleč na okrog. Saj je bil edini zdravnik na celi železniški progi Bahía Blanca — Pata-

kones, dolgi 275 km! Od vseh strani so začeli prihajati do njega. Bil je resnično tudi skromen v svojih zahtevah in je računal ordinacijo na domu komaj po pet pesov.

Dobra tri leta je ostal dr. Steinach zadovoljen v tej skromni argentinski vasi, dokler ni bilo v Stroeder zdravnika z argentinsko diplomo, na kar je bilo treba pobrati šila in kopita in hajdi po svetu s trebuhom za kruhom.

Imel je srečo. Kmalu je postal ravnatelj velikega sanatorija Radium, last optične tvrdke Lutz in Schulz, z mesečno plačo 800 pesov.

Ali — tudi v velikem Buenos Airesu so kmalu iztuhali, da Steinbach nima argentinske diplome, in mož je bil v kratkem spet ob službo.

To pot se je umaknil zavistnežem na skrajni argentinski sever, v Encarnación ob bolivijski meji, kamor ga je poslala argentinska vlada, da zatre razsajajočo malarijo. Ni dolgo, kar mi je pisal, da je že sam poln malarije, na kar sem mu odgovoril s starim rekom, naj zdravnik ozdravi najprej samega sebe.

Argentinske diplome še vedno nima. Pravi da ni imel nikoli časa za izpite, med tem da se je postaral in sedaj mu bolj kaže misliti na pokoj kot na izpite.

Argentina je še vedno ogromno delavno polje za požrtvovalne zdravnike — ali samo za požrtvovalne može!

Še pred par dnevi je bilo argentinsko časopisje polno žalostnih dopisov iz Santa Isabel (La Pampa). Izbruhnila je davica in gripa. Santa Isabel ima dobrih 2.000 prebivalcev, pa nobenega zdravnika. Najbližji doktor je 250 km daleč! Ni čuda, da še danes cvete po deželi šušmarstvo in mazaštvo. Saj ne more biti drugače.

Vestnemu zdravniku, ki svojih bolnikov ne smatra za molzno kravo nudi argentinsko podeželje še danes lepo bodočnost. Ljudstvo je dobro. Posebno criollos, domačini, bi dali vse za dobrega zdravnika.

Žalibog so podeželski zdravniki le prevečkrat vse preveč trgovski, in imajo bolj v mislih denar kakor bolnika. Za pot petdesetih do sto kilometrov zahtevajo nekateri sto do dvesto pesov. Jasno je, da takega zdravnika ne morejo biti vsi veseli, še manj si morejo vsi bolniki privoščiti tak zdravniški obisk.

V provinci Cordobi so mi pripovedovali pred leti tale značilen slučaj:

Žena večjega čakarera (kmeta) je dobila po porodu krvotok, ki ji je ogrožal življenje. Najbližji zdravnik je bil 80 km daleč. Čakarero pošlje ponj. Ko je zdravnik preiskal bolnico stopi z gospodarjem v sosednjo sobo, češ da bi že rešil ženo, ampak treba, da mu položi gospodar dvesto pesov na mizo! Čakarero, vročekrvni Italijan, odpre brez odgovora omaro, vzame — puško, jo nastavi zdravniku na prsi in mu reče: "Ali boste ta hip začeli zdraviti bolno ženo, ali pa Vam poženem svinec v prsi!" Zdravnik je vedel, da ni bilo rečeno za šalo, prebledel je, napravil svojo dolžnost, in rešil ženo gotove smrti. Ko je čakarero čez štirinajst dni prodal koruzo, je plačal zdravniku, kar je zahteval.

Ne bil bi pa pravičen, če bi ostal samo pri tej resnični zgodbi. Da se pravica prav spozna, je treba slišati oba zvona.

Zdravnik je človek, katerega more in sme poklicati kdorkoli, kamorkoli in katerokoli uro. Mnogi mislijo da jim je tudi še to na izbiro dano, da zdravnika plačajo ali pa ne. Menda ga ni stanu, ki bi imel toliko clavos — neplačanih terjatev kakor zdravniki. Mnogo zdravnikov mi je zaupalo svoje tozadevne žalostne izkušnje. Končno tudi zdravnik ne more živeti od samega zraka. Mnogo zdravnikov trpi danes pravo pomanjkanje, čeprav imajo lepe svote neizterjanega premoženja. Če vse prav premislimo, ne moremo preveč zameriti, če postane včasih tudi kakšen zdravnik nekoliko trdosrčen. Francozi pravijo, da vse odpušča, kdor vse razume.

Pred dobrimi desetimi leti se je naselil v glavnem mestu Argentine bivši profesor medicinske fakultete dunajske univerze glasoviki dr. Hugo Salomon.

Ko je prišel v Buenos Aires, je bilo njegovo ime že znano polovici zemeljske oble.

Slišal je o tej bajni argentinski deželi ter prišel, da brž naredi Ameriko. Ali, kakšna razočaranja je doživel, predno jo je napravil!

Ko je otvoril v Buenos Airesu svoj konzultorij, so sa tirali njegovi argentinski kolegi pred sodnika zaradi — mazaštva, ker ni imel argentinske diplome.

Dr. Salomon se predstavi sodniku v spremstvu takratnega dekana (ravnatelja) medicinske fakultete v Buenos Airesu dr. Arce-a. Sodna razprava je ugotovila, da je bil gospod dekan buenosajreške medicinske fakultete svojčas na Dunaju učenec mazaštva obtoženega doktorja. Sodnik je bil v veliki zadregi. Na eni strani zakon, na drugi pa povsem nasprotno dejstvo, jasno kakor beli dan. Razsodil je salomonsko: Obtoženca ni obsodil, prepovedal pa mu je v Buenos Airesu izvrševati zdravniško prakso.

Dr. Salomonu, vseučiliškemu profesorju in mazaču ni kazalo drugega, kakor da se je javil za izpite na buenosajreški visoki šoli.

Že sem omenil, da študirajo mladi argentinski medicinci petindvajset panog človeških vednosti, ki so z medicino v večji ali manjši zvezi. Iz vseh jih ob svojem času strogi profesorji tudi izprašajo. Pri Salomonovem izpitu se je izkazalo, da dvaindvajset ved prav dobro obvlada — treh pa ne dovolj. Dr. Salomon izpita ni povoljno prestal in ni dosegel časti in pravice argentinskega doktorja!

Dr. Salomon pa je vseeno zdravil. Seveda na skrivaj. Posrečilo se mu je celo, da je rešil smrti moža iz najodličnejše argentinske družbe, kateremu so najodličnejši buenosajreški zdravniki prerokovali skorajšnjo smrt.

Ozdravljenemu je dr. Salomon potožil svoje gorje. Siedila je intervencija pri takratnem predsedniku republike dr. Alvearju: v kratkem je sedel dr. Salomon spet pred izpitno komisijo, ki ga je to pot seveda spoznala vrednega, da nosi ponosni naslov argentinskega doktorja vsega zdravilstva.

Dr. Salomon je danes gotovo eden prvih specialistov sveta v zdravljenju prebavnih organov, želodeca, črev, ledvic, jeter, itd. Drugih bolezni sploh ne zdravi. Z operacijami se ne bavi. Raznih kemikalij toliko kakor da ne predpisuje, in je v prvi vrsti ali skoro izključno dietetik, to se pravi, da predpisuje bolnikom kar najnatančnejše, do grama, kaj in koliko da naj jedo.

STORŽEK

Po LORENZINI — LOVRENČIČU

“Magari! In na kak način?”
 “Način je prav lahek. Namesto da bi se vrnil domov, moraš iti z nama.”
 “In kam me hočeta peljati?”
 “V deželo čukov.”

Storžek je malo pomislil in rekel potem odločno:

“Ne, ne grem z vama. Zdaj sem že blizu naše hiše in grem domov, kjer me čaka moj očka. Kdo ve, kako je ubogi starček včeraj jokaj, ko je videl, da se nisem vrnil. Zares, malopriden sin sem postal in Murn Marnjač je imel prav, ko je rekel: “Neubogljivi otroci ne morejo imeti sreče na tem svetu.” Jaz sem to skusil na lastni koži, ker doletelo me je toliko neprimlik in tudi snoči sem bil v nevarnosti v Ogenjžrlovi hiši... Brrr! Kar lasje mi vstajajo, če samo mislim na to!”

“Torej,” je rekla Lisica, “hočeš iti res domov? No, pa pojdi, toliko slabše za te!”

“Toliko slabše za te!”, je ponovil Maček.

“Pomisli dobro, Storžek, preden daš sreči breo!”

“Sreči breo!” je ponovil Maček.

“Tvojih pet zlatov bi se spremenilo kar čez noč v dvatisoč”.

“Dvatisoč”, je ponovil Maček.

“Pa kako je mogoče, da bi tako zrastle?” je vprašal Storžek in zijal od začudenja.

“Koj ti razložim”, je rekla Lisica. “Vedeti moraš, da je v deželi čukov skrivnostno polje, imenovano Polje čud. Na tem polju napraviš majhno luknjo, deneš vanjo na primer en zlat. Potem zasuješ jamo, jo zaliješ z dvema vedroma vode studenčnice, deneš nanjo ščepec soli in zvečer odideš brez skrbi spat. Medtem, tekom noči, zlatnik požene in se razevete in ko zjutraj vstaneš in se vrneš na polje, kaj zagledaš? Zagledaš lepo drevo, obteženo z zlatimi cekini kot lep klas z rumenim zrnjem meseca julija.”

“Tako torej”, je rekel Storžek vedno bolj osupel, “če bi zakopal jaz v to polje mojih pet cekinov, naslednje jutro — koliko cekinov bi dobil?”

“O, to je kaj lahek račun”, je odgovorila Lisica, “račun, ki ga lahko napraviš na prste. Misli si, da ti vsak cekin obrodi grozd s petsto cekini; množi petsto s petimi in drugo jutro

dobiš v žepu dvatisočpetsto cekinov, svetlih in zvenceh.”

“O kako krasno!” je zaklical Storžek in zaplesal od veselja. “Ko bom dobil te cekine, jih obdržim zase dva tisoč, ostalih petsto pa podarim vama!”

“Nama podariti?” je zavila Lisica ozlovoljeno in užaljeno. “Bog ne daj!”

“Bog ne daj!” je ponovil za njo Maček.

“Mi,” je nadaljevala Lisica, “ne delamo iz umazane in podle dobičkoželjnosti, mi delamo edinole zato, da obogatimo in osrečimo druge.”

“Druge!” se je odmel Maček.

“Kako krasna človeka!” je pomislil Storžek in na mestu pozabil na svojega očka, na novo suknjo in abecednik, pozabil na vse dobre sklepe in rekel Lisici in Mačku:

“Pojdimo torej! Z vama grem.”

XIII.

Gostilna “Pri rdečem raku”.

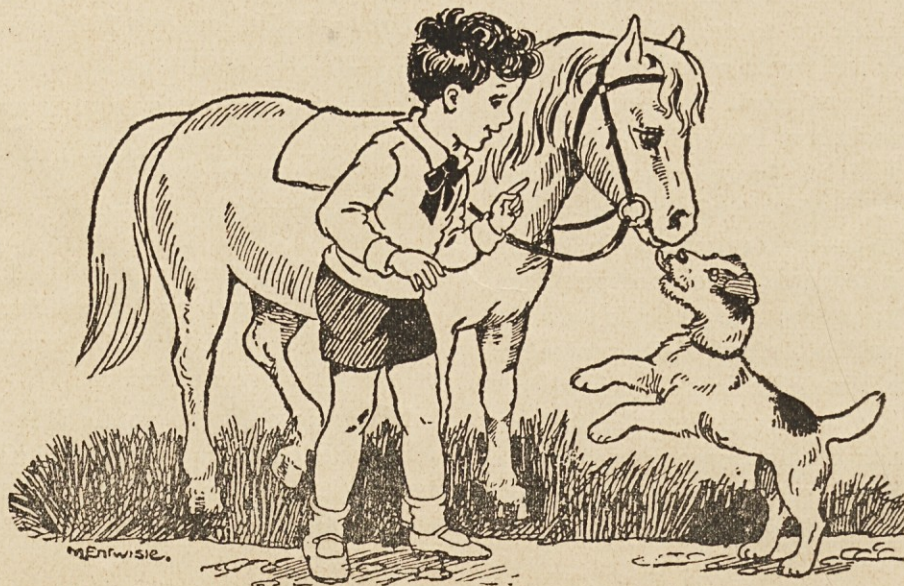
Šli so, šli in šli in končno prišli proti večeru do smrti utrujeni pred gostilno “Pri rdečem raku”.

“Ustavimo se malo tu”, je rekla Lisica, “samo toliko, da zavžijemo kaj malega in se kako urico odpočijemo. Okoli polnoči pa odrinemo, da pridemo do zore na Polje čud”.

Vstopivši v gostilno, so sedli vsi trije za mizo, a nobeden izmed njih ni imel pravega teka.

Ubogi Maček, ki se je čutil želodčno težko nerazpoloženega, ni mogel užiti drugega kot petintrideset trilj s paradižnikovo omako in štiri porcije vampov s parmezanom, in ker se mu vampi niso zdeli dovolj zabeljeni, je naročil še trikrat masla in naribanega sira.

Peterček

pripoveduje sredi argentinske pampe svojima zvestima prijateljema psičku in konjičku Storžekovo povest, kakor jo je bral v našem listu. Le kako jima je všeč in s kakšnim zanimanjem ga poslušata!